

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2021/25,**13. jaanuar 2021,**

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga (IAS) 39 ning rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS) 4, 7, 9 ja 16

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 1126/2008 ⁽²⁾ on vastu võetud teatavad 15. oktoobri 2008. aasta seisuga kehtinud rahvusvahelised standardid ja tõlgendused.
- (2) Finantsstabiilsuse nõukogu avaldas 22. juulil 2014 aruande „Reforming major Interest Rate benchers“ („Oluliste viiteintressimäärade reform“), milles esitati soovitusel olemasolevate võrdlusaluste ja muude pankadevahelistel turgudel põhinevate viitemäärade tugevdamiseks ning alternatiivsete peaaegu riskivabade viitemäärade väljatöötamiseks.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1011 ⁽³⁾ on kehtestatud ühine raamistik, et tagada finantsinstrumentide ja -lepingute võrdlusalustena kasutatavate indeksite täpsus ja usaldusväärsus või et mõõta liidu investeerimisfondide tootlust.
- (4) Komisjoni määrusega (EL) 2020/34 ⁽⁴⁾ on ette nähtud ajutised ja kitsad erandid rahvusvahelise raamatupidamissandardi (IAS) 39 *Finantsinstrumentid: kajastamine ja mõõtmine* ning rahvusvaheline finantsaruandlusstandardi (IFRS) 9 *Finantsinstrumentid* riskimaandamisarvestuse nõuetest, et käsitleda viiteintressimäära reformi mõju finantsaruandlusele enne kehtiva viiteintressimäära asendamist.
- (5) Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu avaldas 27. augustil 2020 dokumendi „Viiteintressimäära reform – 2. etapp – IFRS 9, IAS 39 IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused“, et käsitleda finantsaruandlusalaseid tagajärgi, mis tulenevad kehtivate viiteintressimäära tegelikust asendamisest alternatiivsete viitemääradega.
- (6) Nende muudatustega nähakse ette arvestuslik erikäsitus, mille eesmärk on hajutada pikema aja peale finantsinstrumentide või rendilepingute väärtuse muutused, mis tulenevad viiteintressimäära asendamisest, millega välditakse ootamatut mõju kasumile või kahjumile, ja hoida ära riskimaandussuhete tarbetut lõpetamist viiteintressimäära asendamise tõttu.

⁽¹⁾ EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 3. novembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1126/2008, millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamissandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002 (ELT L 320, 29.11.2008, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014 (ELT L 171, 29.6.2016, lk 1).

⁽⁴⁾ Komisjoni 15. jaanuari 2020. aasta määrus (EL) 2020/34, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1126/2008 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvahelise raamatupidamisstandardiga (IAS) 39 ning rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS) 7 ja 9 (ELT L 12, 16.1.2020, lk 5).

- (7) Pärast konsulteerimist Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmaga jõudis komisjon järeldusele, et IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine*, IFRS 4 *Kindlustuslepingud*, IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*, IFRS 9 *Finantsinstrumendid* ja IFRS 16 *Rendiarvestus* vastavad määruse (EÜ) nr 1606/2002 artikli 3 lõikes 2 sätestatud vastuvõtukriteeriumidele.
- (8) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1126/2008 vastavalt muuta.
- (9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas raamatupidamise regulatiivkomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1126/2008 lisa muudetakse järgmiselt.

- a) Rahvusvahelist raamatupidamisstandardit (IAS) 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;
- b) rahvusvahelist finantsaruandlusstandardit (IFRS) 4 *Kindlustuslepingud* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;
- c) standardit IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;
- d) standardit IFRS 9 *Finantsinstrumendid* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale;
- e) standardit IFRS 16 *Rendiarvestus* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Kõik äriühingud kohaldavad artiklis 1 osutatud muudatusi hiljemalt alates 1. jaanuaril 2021 või pärast seda algava esimese majandusaasta alguskuupäevast.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. jaanuar 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Viiteintressimäära reform – 2. etapp

IFRS 9, IAS 39 IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused

IFRS 9 Finantsinstrumendid muudatused

Lisatakse paragrahvid 5.4.5–5.4.9, paragrahvid 6.8.13 ja 6.9.1–6.9.13 ning paragrahvid 7.1.9 ja 7.2.43–7.2.46. Paragrahvi 6.9.1 ette lisatakse pealkiri ja paragrahvide 5.4.5, 6.9.7, 6.9.9, 6.9.11 ja 7.2.43 ette alapealkirjad.

5.4 AMORTISEERITUD SOETUSMAKSUMUSE MÕÕTMINE

...

Viiteintressimäära reformist tulenevad muudatused lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluses

5.4.5 Üksus rakendab paragrahve 5.4.6–5.4.9 finantsvara või -kohustise suhtes siis ja ainult siis, kui selle finantsvara või -kohustise lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alus viiteintressimäära reformi tulemusena muutub. Selles kontekstis tähendab mõiste „viiteintressimäära reform“ kogu turgu hõlmavat viiteintressimäära reformi, nagu on kirjeldatud paragrahvis 6.8.2.

5.4.6 Finantsvara või -kohustise lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alus võib muutuda:

- a) seoses finantsinstrumendi esmasel kajastamisel kindlaks määratud lepingutingimuste muutmise (näiteks muudetakse lepingutingimusi, et asendada viiteintressimäär alternatiivse viitemääraga);
- b) sellisel viisil, mida ei võetud arvesse ega käsitletud lepingutingimustes finantsinstrumendi esmasel kajastamisel, ilma lepingutingimusi muutmata (näiteks muudetakse viiteintressimäära arvutamise meetodit ilma lepingutingimusi muutmata) ja/või
- c) olemasoleva lepingutingimuse aktiveerimise tõttu (näiteks kohaldatakse olemasolevat varuklauslit).

5.4.7 Praktilise abinõuna rakendab üksus paragrahvi B5.4.5, et arvestada finantsvara või -kohustise lepinguliste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muudatust, mis on nõutav viiteintressimäära reformi tõttu. Seda praktilist abinõud rakendatakse ainult selliste muudatuste suhtes ja ainult selles ulatuses, mis on nõutav viiteintressimäära reformi tõttu (vt ka paragrahv 5.4.9). Lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alust on vaja viiteintressimäära reformi tõttu muuta üksnes siis ja ainult siis, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- a) muudatus on vajalik viiteintressimäära reformi otsesel tagajärjel ning
- b) uus lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alus on majanduslikult samaväärne eelmise alusega (st muudatusele vahetult eelnenud alus).

5.4.8 Näited muudatustest, millest tulenevalt on põhjendatud kehtestada uus lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alus, mis on majanduslikult samaväärne eelmise alusega (st muudatusele vahetult eelnenud alus), on järgmised:

- a) finantsvara või -kohustise lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramiseks kasutatava olemasoleva viiteintressimäära asendamine alternatiivse viitemääraga (või sellise viiteintressimäära reformi rakendamine, muutes viiteintressimäära arvutamiseks kasutatavat meetodit), lisades fikseeritud marginaali, mida on vaja olemasoleva viiteintressimäära ja alternatiivse viitemäära vahelise baaserinevuse kompenseerimiseks;
- b) korrigeerimisperioodi, korrigeerimiskuupäevade või kupongimaksete kuupäevade vaheliste päevade arvu muutmine, et rakendada viiteintressimäära reformi; ning

- c) varusätte lisamine finantsvara või -kohustise lepingutingimustele, et võimaldada rakendada punktides a ja b kirjeldatud muudatusi.

5.4.9 Kui finantsvaras või -kohustises tehakse lisaks lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muudatustele, mis tulenevad viiteintressimäära reformist, ka muid muudatusi, rakendab üksus kõigepealt paragrahvis 5.4.7 sätestatud praktilise abinõu viiteintressimäära reformi tõttu nõutavate muudatuste suhtes. Seejärel rakendab üksus käesoleva standardi kohaselt kohaldatavad nõuded mis tahes täiendavate muudatuste suhtes, mille suhtes praktilist abinõud ei rakendata. Kui täiendav muudatus ei too kaasa finantsvara või -kohustise kajastamise lõpetamist, rakendab üksus selle täiendava muudatuse arvestamiseks paragrahvi 5.4.3 või paragrahvi B5.4.6, nagu on asjakohane. Kui täiendav muudatus toob kaasa finantsvara või -kohustise kajastamise lõpetamise, kohaldab üksus kajastamise lõpetamise nõudeid.

...

6.8 AJUTISED ERANDID RISKIMAANDAMISARVESTUSE ERINÕUETE RAKENDAMISEST

Rakendamise lõpptähtaeg

...

6.8.13 Üksus lõpetab edasiulatuvalt paragrahvide 6.8.7 ja 6.8.8 rakendamise järgmistel juhtudel, olenevalt sellest, kumb on varasem:

- a) kui viiteintressimäära reformi tõttu nõutavad muudatused tehakse lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendis, rakendades paragrahvi 6.9.1; või
- b) kui lõpetatakse riskimaandamissuhe, milles on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponent.

6.9 VIITEINTRESSIMÄÄRA REFORMIST TULENEVAD TÄIENDAVALD AJUTISED ERANDID

6.9.1 Kui lõpetatakse paragrahvide 6.8.4–6.8.8 nõuete kohaldamine riskimaandamissuhte suhtes (vt paragrahvid 6.8.9–6.8.13), muudab üksus selle riskimaandamissuhte varem dokumenteeritud formaalset määratlust, et kajastada viiteintressimäära reformi tõttu nõutavaid muudatusi, st muudatused on kooskõlas paragrahvide 5.4.6–5.4.8 nõuetega. Selles kontekstis muudetakse riskimaanduse määratlust ainult selleks, et teha üks või mitu järgmistest muudatustest:

- a) alternatiivse viiteintressimäära (lepingupõhiselt või lepinguväliselt kindlaks määratud) määratlemine maandatava riskina;
- b) riskimaandamisobjekti kirjelduse, sealhulgas maandatava rahavoo või õiglase väärtuse määratletud osa kirjelduse muutmine või
- c) riskimaandamisinstrumendi kirjelduse muutmine.

6.9.2 Üksus rakendab ka paragrahvi 6.9.1 punkti c nõuet, kui täidetud on järgmised kolm tingimust:

- a) üksus teeb viiteintressimäära reformi tõttu nõutava muudatuse, kasutades muud meetodit kui riskimaandamisinstrumendi lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muutmine (nagu on kirjeldatud paragrahvis 5.4.6);
- b) algse riskimaandamisinstrumendi kajastamist ei lõpetata ning
- c) valitud meetod on majanduslikult samaväärne algse riskimaandamisinstrumendi lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muutmisega (nagu on kirjeldatud paragrahvides 5.4.7 ja 5.4.8).

6.9.3 Paragrahvide 6.8.4–6.8.8 nõuete kohaldamine võib lõppeda eri ajal. Seepärast võib juhtuda, et üksus peab paragrahvi 6.9.1 rakendamisel muutma riskimaandamissuhte formaalset määratlust eri aegadel või muutma riskimaandamissuhte formaalset määratlust mitu korda. Üksnes siis, kui selline muudatus tehakse riskimaandamise määratluses, rakendab üksus paragrahve 6.9.7–6.9.12, nagu on asjakohane. Üksus rakendab ka paragrahvi 6.5.8 (õiglase väärtuse riskimaanduse puhul) või paragrahvi 6.5.11 (rahavoo riskimaanduse puhul), et arvestada kõiki riskimaandamisobjekti või riskimaandamisinstrumendi õiglase väärtuse muutusi.

- 6.9.4 Üksus muudab riskimaandamissuhet, nagu on nõutud paragrahvis 6.9.1, selle aruandeperioodi lõpuks, mille jooksul tehakse maandatavas riskis, riskimaandamisobjektis või riskimaandamisinstrumendis viiteintressimäära reformi tõttu nõutav muudatus. Kahtluste vältimiseks ei kujuta selline riskimaandamissuhte formaalse määratluse muudatus endast riskimaandamissuhte lõpetamist ega uue riskimaandamissuhte määratlemist.
- 6.9.5 Kui lisaks viiteintressimäära reformi tõttu nõutavatele muudatustele muudetakse riskimaandamissuhtes määratletud finantsvara või -kohustist (nagu on kirjeldatud paragrahvides 5.4.6–5.4.8) või riskimaandamissuhte määratlust (nagu on ette nähtud paragrahvis 6.9.1), rakendab üksus kõigepealt käesoleva standardi kohaseid nõudeid, et teha kindlaks, kas need täiendavad muudatused toovad kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamise. Kui täiendavad muudatused ei too kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamist, muudab üksus riskimaandamissuhte formaalset määratlust, nagu on kindlaks määratud paragrahvis 6.9.1.
- 6.9.6 Paragrahvides 6.9.7–6.9.13 ette nähtud erandeid rakendatakse üksnes neis paragrahvides sätestatud nõuete suhtes. Üksus rakendab kõiki muid käesoleva standardi kohaseid riskimaandamisarvestuse nõudeid, sealhulgas paragrahvis 6.4.1 sätestatud kriteeriume, riskimaandamissuhete suhtes, mida viiteintressimäära reform otseselt mõjutab.

Kriteeriumitele vastavate riskimaandamissuhte arvestus

Rahavoo riskimaandus

- 6.9.7 Paragrahvi 6.5.11 rakendamisel loetakse hetkel, mil üksus muudab riskimaandamisobjekti kirjeldust, nagu on ette nähtud paragrahvi 6.9.1 punktis b, rahavoo riskimaandamisreservi kogunenud summa põhinevaks alternatiivsel viitemääral, mille alusel määratakse kindlaks maandatavad tulevased rahavood.
- 6.9.8 Lõpetatud riskimaandamissuhte puhul, kui viiteintressimäära, millel maandatavad tulevased rahavood põhinevad, muudetakse vastavalt viiteintressimäära reformile, loetakse paragrahvi 6.5.12 rakendamisel selle kindlaksmääramisel, kas maandatavad tulevased rahavood eeldatavasti tekivad, selle riskimaandamissuhte rahavoo riskimaandamisreservi kogunenud summa põhinevaks alternatiivsel viitemääral, millel põhinevad maandatavad tulevased rahavood.

Objektirühmad

- 6.9.9 Kui üksus rakendab paragrahvi 6.9.1 õiglast väärtuse või rahavoo riskimaanduse riskimaandamisobjektina määratletud objektirühmade suhtes, jaotab üksus riskimaandamisobjektid alarühmadesse maandatava viitemäära alusel ja määratleb viitemäära iga alarühma maandatava riskina. Näiteks riskimaandamissuhtes, kus objektirühma maandatakse sellise viiteintressimäära muutuste suhtes, mille suhtes kohaldatakse viiteintressimäära reformi, võib rühma teatavate objektide maandatavaid rahavoogusid või õiglast väärtust muuta, et viidata alternatiivsele viitemäärale enne rühma teiste objektide muutmist. Selles näites määratleks üksus paragrahvi 6.9.1 rakendamisel alternatiivse viitemäära asjaomase riskimaandamisobjektide alarühma maandatava riskina. Üksus määratleks jätkuvalt kehtivat viiteintressimäära maandatava riskina riskimaandamisobjektide teise alarühma puhul, kuni selliste objektide maandatavaid rahavoogusid või õiglast väärtust muudetakse, et viidata alternatiivsele viitemäärale, või kuni asjaomased objektid aeguvad ja asendatakse riskimaandamisobjektidega, mis viitavad alternatiivsele viitemäärale.
- 6.9.10 Üksus hindab eraldi, kas iga alarühm vastab paragrahvis 6.6.1 esitatud nõuetele, et olla kriteeriumidele vastav riskimaandamisobjekt. Kui mõni alagrupp ei vasta paragrahvis 6.6.1 esitatud nõuetele, lõpetab üksus riskimaandamissuhte riskimaandamisarvestuse edasiulatuvalt tervikuna. Üksus rakendab ka paragrahvides 6.5.8 ja 6.5.11 esitatud nõudeid, et arvestada riskimaandamissuhtega seotud ebaefektiivsust tervikuna.

Riskikomponentide määramine

- 6.9.11 Alternatiivne viitemäär, mis on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina, mis ei ole tema määramise kuupäeval eraldi kindlaks määratav (vt paragrahvi 6.3.7 punkt a ja paragrahv B6.3.8), loetakse sellele nõudele vastavaks kõnealusel kuupäeval üksnes siis, kui üksus põhjendatult eeldab, et alternatiivne viitemäär on eraldi kindlakstehtav 24 kuu jooksul. 24-kuulist perioodi kohaldatakse iga alternatiivse viitemäära suhtes eraldi ja see algab kuupäevast, mil üksus määratleb alternatiivse viitemäära esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina (st 24-kuulist perioodi kohaldatakse määrapõhiselt).
- 6.9.12 Kui üksus hiljem põhjendatult eeldab, et alternatiivne viitemäär ei ole eraldi kindlakstehtav 24 kuu jooksul alates kuupäevast, mil üksus määratles selle esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina, lõpetab üksus paragrahvis 6.9.11 sätestatud nõude kohaldamise kõnealuse alternatiivse viitemäära suhtes ja lõpetab riskimaandamisarvestuse edasiulatavalt alates kõnealuse ümberhindamise kuupäevast kõigi riskimaandamissuhete puhul, milles alternatiivne viitemäär oli määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina.
- 6.9.13 Lisaks paragrahvis 6.9.1 kindlaks määratud riskimaandamissuhetele kohaldab üksus paragrahvides 6.9.11 ja 6.9.12 sätestatud nõudeid uute riskimaandamissuhete suhtes, mille puhul alternatiivne viitemäär on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina (vt paragrahvi 6.3.7 punkt a ja paragrahv B6.3.8), kui see riskikomponent ei ole viiteintressimäära reformi tõttu selle määramise kuupäeval eraldi kindlakstehtav.

7.1 JÕUSTUMISKUUPÄEV

...

- 7.1.9 2020. aasta augustis välja antud dokumendiga „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, millega muudeti IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, lisati paragrahvid 5.4.5–5.4.9, 6.8.13, osa 6.9 ja paragrahvid 7.2.43–7.2.46. Üksus rakendab neid muudatusi 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab neid muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu.

7.2 ÜLEMINEK

...

Üleminek dokumendi „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“ puhul

- 7.2.43 Üksus rakendab dokumenti „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“ tagasiulatavalt kooskõlas IAS 8ga, välja arvatud paragrahvides 7.2.44–7.2.46 sätestatud juhtudel.
- 7.2.44 Üksus määratleb uue riskimaandamissuhte (nt nagu on kirjeldatud paragrahvis 6.9.13) ainult edasiulatavalt (st üksus ei tohi määratleda uut riskimaandamise arvestussuhet eelnevate perioodide puhul). Küll aga peab üksus taastama lõpetatud riskimaandamissuhte üksnes juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:
- üksus lõpetas selle riskimaandamissuhte üksnes viiteintressimäära reformiga nõutavate muudatuste tõttu ja üksuselt ei oleks nõutud selle riskimaandamissuhte lõpetamist, kui neid muudatusi oleks sel ajal rakendatud; ning
 - selle aruandeperioodi alguses, mil üksus rakendab kõnealuseid muudatusi esimest korda (nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev), vastab kõnealune lõpetatud riskimaandamissuhe riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele (pärast nende muudatuste arvessevõtmist).
- 7.2.45 Kui paragrahvi 7.2.44 rakendamisel taastab üksus lõpetatud riskimaandamissuhte, käsitab üksus paragrahvides 6.9.11 ja 6.9.12 esitatud viiteid kuupäevale, mil alternatiivne viitemäär määratleti esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina, viidetena nende muudatuste esmase rakendamise kuupäevale (st lepinguväliselt kindlaks määratud riskikomponendina määratletud alternatiivse viitemäära 24-kuuline periood algab nende muudatuste esmase rakendamise kuupäevast).

7.2.46 Üksus ei pea muudatuste rakendamise kajastamiseks eelnevaid perioode korrigeerima. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida siis ja ainult siis, kui see on võimalik ilma tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus ei korrigeeri eelnevaid perioode, kajastab üksus varasema bilansilise jääkmaksumuse ja nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldava aruandeaasta alguse seisu bilansilise jääkmaksumuse vahe jaotamata kasumi (või vajaduse korral omakapitali mõne muu komponendi) algsaldos selle aruandeaasta kohta, mille sisse jääb nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev.

IAS 39 Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine muudatused

Muudetakse paragrahvi 102M.

Lisatakse paragrahvid 102O–102Z3 ja 108H–108K. Paragrahvi 102P ette lisatakse pealkiri ning paragrahvide 102P, 102V, 102Y ja 102Z1 ette alapealkirjad.

Ajutised erandid riskimaandamisarvestuse erinõuete rakendamisest

...

Rakendamise lõpptähtaeg

102M Üksus lõpetab riskimaandamissuhte suhtes edasiulatuvalt paragrahvi 102G rakendamise järgmistel juhtudel, olenevalt sellest, kumb on varasem:

- a) kui viiteintressimäära reformist tulenev ebakindlus seoses maandatava riskiga ning maandatava instrumendi või tehingu ja riskimaandamisinstrumendi viiteintressimäärapähise rahavoo ajastuse ja summaga on möödunud ning
- b) kui riskimaandamissuhe, mille suhtes erandit rakendatakse, lõpetatakse.

...

102O Üksus lõpetab edasiulatuvalt paragrahvide 102H and 102I rakendamise järgmistel juhtudel, olenevalt sellest, kumb on varasem:

- a) kui viiteintressimäära reformi tõttu nõutavad muudatused tehakse lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosas, rakendades paragrahvi 102P; või
- b) kui lõpetatakse riskimaandamissuhe, milles on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosa.

Viiteintressimäära reformist tulenevad täiendavad ajutised erandid

Riskimaandamisarvestus

102P Kui lõpetatakse paragrahvide 102D–102I nõuete kohaldamine riskimaandamissuhte suhtes (vt paragrahvid 102J–102O), muudab üksus selle riskimaandamissuhte varem dokumenteeritud formaalset määratlust, et kajastada viiteintressimäära reformi tõttu nõutavaid muudatusi, st muudatused on kooskõlas IFRS 9 paragrahvide 5.4.6–5.4.8 nõuetega. Selles kontekstis muudetakse riskimaanduse määratlust ainult selleks, et teha üks või mitu järgmistest muudatustest:

- a) alternatiivse viiteintressimäära (lepingupõhiselt või lepinguväliselt kindlaks määratud) määratlemine maandatava riskina;
- b) maandatava instrumendi või tehingu kirjelduse, sealhulgas maandatava rahavoo või õiglase väärtuse määratletud osa kirjelduse muutmine
- c) riskimaandamisinstrumendi kirjelduse muutmine või
- d) selle kirjelduse muutmine, kuidas üksus hindab riskimaandamise efektiivsust.

- 102Q Üksus rakendab ka paragrahvi 102P punkti c nõuet, kui täidetud on järgmised kolm tingimust:
- üksus teeb viiteintressimäära reformi tõttu nõutava muudatuse, kasutades muud meetodit kui riskimaandamisinstrumendi lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muutmise (nagu on kirjeldatud IFRS 9 paragrahvis 5.4.6);
 - algse riskimaandamisinstrumendi kajastamist ei lõpetata ning
 - valitud meetod on majanduslikult samaväärne algse riskimaandamisinstrumendi lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluse muutmisega (nagu on kirjeldatud IFRS 9 paragrahvides 5.4.7 ja 5.4.8).
- 102R Paragrahvide 102D–102I nõuete kohaldamine võib lõppeda eri ajal. Seepärast võib juhtuda, et üksus peab paragrahvi 102P rakendamisel muutma riskimaandamissuhete formaalset määratlust eri aegadel või muutma riskimaandamissuhte formaalset määratlust mitu korda. Siis ja ainult siis, kui selline muudatus tehakse riskimaandamise määratluses, rakendab üksus paragrahve 102V–102Z2, nagu on asjakohane. Üksus rakendab ka paragrahvi 89 (õiglase väärtuse riskimaanduse puhul) või paragrahvi 96 (rahavoo riskimaanduse puhul), et arvestada kõiki maandatava instrumendi või tehingu või riskimaandamisinstrumendi õiglase väärtuse muutusi.
- 102S Üksus muudab riskimaandamissuhet, nagu on nõutud paragrahvis 102P, selle aruandeperioodi lõpuks, mille jooksul tehakse maandatavas riskis, maandatavas instrumendis või tehingus või riskimaandamisinstrumendis viiteintressimäära reformi tõttu nõutav muudatus. Kahtluste vältimiseks ei kujuta selline riskimaandamissuhte formaalse määratluse muudatus endast riskimaandamissuhte lõpetamist ega uue riskimaandamissuhte määratlemist.
- 102T Kui lisaks viiteintressimäära reformi tõttu nõutavatele muudatustele muudetakse ka riskimaandamissuhtes määratletud finantsvara või -kohustist (nagu on kirjeldatud IFRS 9 paragrahvides 5.4.6–5.4.8) või riskimaandamissuhte määratlust (nagu on ette nähtud paragrahvis 102P), rakendab üksus kõigepealt käesoleva standardi kohaselt kohaldatavaid nõudeid, et teha kindlaks, kas need täiendavad muudatused toovad kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamise. Kui täiendavad muudatused ei too kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamist, muudab üksus riskimaandamissuhte formaalset määratlust, nagu on kindlaks määratud paragrahvis 102P.
- 102U Paragrahvides 102V–102Z3 ette nähtud erandeid rakendatakse üksnes neis paragrahvides sätestatud nõuete suhtes. Üksus rakendab kõiki muid käesoleva standardi kohaseid riskimaandamisarvestuse nõudeid, sealhulgas paragrahvis 88 sätestatud kriteeriume, riskimaandamissuhte suhtes, mida viiteintressimäära reform otseselt mõjutas.

Kriteeriumitele vastavate riskimaandamissuhte arvestus

Tagasiulatuv efektiivsuse hindamine

- 102V Riskimaandamissuhte tagasiulatuva efektiivsuse kumulatiivseks hindamiseks paragrahvi 88 punkti e rakendades ja ainult sel eesmärgil võib üksus otsustada maandatava instrumendi või tehingu ja riskimaandamisinstrumendi kumulatiivsed õiglase väärtuse muutused nullida, kui lõpetatakse paragrahvi 102G rakendamine, nagu on ette nähtud paragrahvis 102M. See otsus tehakse iga riskimaandamissuhte kohta eraldi (st individuaalse riskimaandamissuhte alusel).

Rahavoo riskimaandus

- 102W Paragrahvi 97 rakendamisel loetakse hetkel, mil üksus muudab maandatava instrumendi või tehingu kirjeldust, nagu on ette nähtud paragrahvi 102P punktis b, muus koondkasumis kajastatud kumulatiivne kasum või kahjum põhinevaks alternatiivsel viitemääral, mille alusel määratakse kindlaks maandatavad tulevased rahavood.
- 102X Lõpetatud riskimaandamissuhte puhul, kui viiteintressimäära, millel maandatavad tulevased rahavood põhinevad, muudetakse vastavalt viiteintressimäära reformi nõuetele, loetakse paragrahvi 101 punkti c rakendamisel selle kindlaksmääramisel, kas maandatavad tulevased rahavood eeldatavasti tekivad, selle riskimaandamissuhte puhul muus koondkasumis akumuldeerunud summa põhinevaks alternatiivsel viitemääral, millel maandatavad tulevased rahavood põhinevad.

Objektirühmad

- 102Y Kui üksus rakendab paragrahvi 102P õiglase väärtuse või rahavoo riskimaanduse maandatavate instrumentide või tehingutena määratletud objektirühmade suhtes, jaotab üksus maandatavad instrumendid või tehingud alarühmadesse maandatava viitemäära alusel ja määratleb viitemäära iga alarühma maandatava riskina. Näiteks riskimaandamissuhtes, kus objektirühma maandatakse sellise viiteintressimäära muutuste suhtes, mille suhtes kohaldatakse viiteintressimäära reformi, võib rühma teatavate objektide maandatavaid rahavoogusid või õiglast väärtust muuta, et viidata alternatiivsele viitemäärale enne rühma teiste objektide muutmist. Selles näites määratleks üksus paragrahvi 102P rakendamisel alternatiivse viitemäära asjaomase maandatavate instrumentide või tehingute alarühma maandatava riskina. Üksus määratleks jätkuvalt kehtivat viiteintressimäära maandatava riskina maandatavate instrumentide või tehingute teise alarühma puhul, kuni selliste instrumentide või tehingute maandatavaid rahavoogusid või õiglast väärtust muudetakse, et viidata alternatiivsele viitemäärale, või kuni asjaomased instrumendid või tehingud aeguvad ja asendatakse maandatavate instrumentide ja tehingutega, mis viitavad alternatiivsele viitemäärale.
- 102Z Üksus hindab eraldi, kas iga alarühm vastab paragrahvides 78 ja 83 esitatud nõuetele, et olla kriteeriumidele vastav maandatav instrument või tehing. Kui mõni alarühm ei vasta paragrahvides 78 ja 83 esitatud nõuetele, lõpetab üksus riskimaandamissuhte riskimaandamisarvestuse edasiulatavalt tervikuna. Üksus rakendab ka paragrahvides 89 või 96 esitatud nõudeid, et arvestada riskimaandamissuhtega seotud ebaefektiivsust tervikuna.

Finantsobjektide määratlemine maandatavate instrumentide või tehingutena

- 102Z1 Alternatiivne viitemäär, mis on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana, mis ei ole tema määratlemise kuupäeval eraldi kindlaks määratav (vt paragrahvid 81 ja AG99F), loetakse sellele nõudele vastavaks kõnealusel kuupäeval üksnes siis, kui üksus põhjendatult eeldab, et alternatiivne viitemäär on eraldi kindlakstehtav 24 kuu jooksul. 24-kuulist perioodi kohaldatakse iga alternatiivse viitemäära suhtes eraldi ja see algab kuupäevast, mil üksus määratleb alternatiivse viitemäära esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana (st 24-kuulist perioodi kohaldatakse määrapõhiselt).
- 102Z2 Kui üksus hiljem põhjendatult eeldab, et alternatiivne viitemäär ei ole eraldi kindlakstehtav 24 kuu jooksul alates kuupäevast, mil üksus määratles selle esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana, lõpetab üksus paragrahvis 102Z1 sätestatud nõude kohaldamise kõnealuse alternatiivse viitemäära suhtes ja lõpetab riskimaandamisarvestuse edasiulatavalt alates kõnealuse ümberhindamise kuupäevast kõigi riskimaandamissuhte puhul, milles alternatiivne viitemäär oli määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana.
- 102Z3 Lisaks paragrahvis 102P kindlaks määratud riskimaandamissuhetele kohaldab üksus paragrahvides 102Z1 ja 102Z2 sätestatud nõudeid uute riskimaandamissuhte suhtes, mille puhul alternatiivne viitemäär on määratletud lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana (vt paragrahvid 81 ja AG99F), kui see riskiosa ei ole viiteintressimäära reformi tõttu selle määratlemise kuupäeval eraldi kindlakstehtav.

JÕUSTUMISKUUPÄEV JA ÜLEMINEK

...

- 108H 2020. aasta augustis välja antud dokumendiga „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, millega muudeti IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, lisati paragrahvid 102O–102Z3 ja 108I–108K ning muudeti paragrahvi 102M. Üksus rakendab neid muudatusi 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab neid muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu. Üksus rakendab neid muudatusi tagasiulatavalt kooskõlas IAS 8-ga, v.a paragrahvides 108I–108K sätestatud juhtudel.

- 108I Üksus määratleb uue riskimaandamissuhte (nt nagu on kirjeldatud paragrahvis 102Z3) ainult edasiulatuvalt (st üksus ei tohi määratleda uut riskimaandamise arvestussuhet eelnevate perioodide puhul). Üksus taastab lõpetatud riskimaandamissuhte üksnes juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:
- üksus lõpetas selle riskimaandamissuhte üksnes viiteintressimäära reformiga nõutavate muudatuste tõttu ja üksuselt ei oleks nõutud selle riskimaandamissuhte lõpetamist, kui neid muudatusi oleks sel ajal rakendatud; ning
 - selle aruandeperioodi alguses, mil üksus rakendab kõnealuseid muudatusi esimest korda (nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev), vastab kõnealune lõpetatud riskimaandamissuhe riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele (pärast nende muudatuste arvessevõtmist).
- 108J Kui paragrahvi 108I rakendamisel taastab üksus lõpetatud riskimaandamissuhte, käsitab üksus paragrahvides 102Z1 ja 102Z2 esitatud viiteid kuupäevale, mil alternatiivne viitemäär määratleti esimest korda lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana, viidetena nende muudatuste esmase rakendamise kuupäevale (st lepinguväliselt kindlaks määratud riskiosana määratletud alternatiivse viitemäära 24-kuuline periood algab nende muudatuste esmase rakendamise kuupäevast).
- 108K Üksus ei pea muudatuste rakendamise kajastamiseks eelnevaid perioode korrigeerima. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida üksnes siis, kui see on võimalik ilma tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus ei korrigeeri eelnevaid perioode, kajastab üksus varasema bilansilise jääkmaksumuse ja nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldava aruandeaasta alguse seisuga bilansilise jääkmaksumuse vahe jaotamata kasumi (või vajaduse korral omakapitali mõne muu komponendi) algsaldos selle aruandeaasta kohta, mille sisse jääb nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev.

IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave muudatused

Lisatakse paragrahvid 24I–24J ja 44GG–44HH ning paragrahvi 24I ette lisatakse alapealkiri.

Muu avalikustatav teave

...

Viiteintressimäära reformiga seoses täiendavalt avalikustatav teave

- 24I Selleks et finantsaruannete kasutajatel oleks võimalik mõista viiteintressimäära reformi mõju üksuse finantsinstrumentidele ja riskijuhtimisstrateegiale, avalikustab üksus järgmise teabe:
- selliste riskide laad ja ulatus, millele üksus on avatud tulenevalt finantsinstrumentidest, mille suhtes kohaldatakse viiteintressimäära reformi, ning kuidas üksus neid riske juhib, ning
 - üksuse edusammud alternatiivsetele viitemääradele ülemineku lõpuleviimisel ja kuidas üksus üleminekut juhib.
- 24J Paragrahvis 24I esitatud eesmärkide täitmiseks avalikustab üksus järgmise teabe:
- kuidas üksus juhib üleminekut alternatiivsetele viitemääradele, üksuse edusammud aruandekuupäeval ja riskid, millele ta on tulenevalt finantsinstrumentidest avatud ülemineku tõttu;
 - kvantitatiivne teave liigendatuna oluliste viiteintressimäärade kaupa, mille suhtes kohaldatakse viiteintressimäära reformi, finantsinstrumentide kohta, mis ei ole aruandeperioodi lõpu seisuga veel üle läinud alternatiivsele viitemääradele, näidates eraldi:
 - finantsvarad, mis ei ole tuletisinstrumendid;

- ii) finantskohustised, mis ei ole tuletisinstrumendid, ning
- iii) tuletisinstrumendid ning
- c) kui paragrahvi 24J punktis a kindlaks määratud riskidega on kaasnenud muutused üksuse riskijuhtimiss-
strateegias (vt paragrahv 22A), siis nende muutuste kirjeldus.

...

JÕUSTUMISKUUPÄEV JA ÜLEMINEK

...

44GG 2020. aasta augustis välja antud dokumendiga „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, millega muudeti IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, lisati paragrahvid 24I–24J ja 44HH. Üksus rakendab neid muudatusi siis, kui ta rakendab IFRS 9, IAS 39, IFRS 4 või IFRS 16 muudatusi.

44HH Aruandeperioodil, mil üksus rakendab esimest korda dokumenti „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, ei pea üksus avalikustama teavet, mis tuleks muul juhul avalikustada IAS 8 paragrahvi 28 punkti f kohaselt.

IFRS 4 Kindlustuslepingud muudatused

Lisatakse paragrahvid 20R–20S ja 50–51. Paragrahvi 20R ette lisatakse alapealkiri.

KAJASTAMINE JA MÕÕTMINE

...

Viiteintressimäära reformist tulenevad muudatused lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise aluses

20R Kindlustusandja, kes rakendab ajutist erandit IFRS 9st, rakendab IFRS 9 paragrahvide 5.4.6–5.4.9 nõudeid finantsvara või -kohustise suhtes üksnes siis, kui selle finantsvara või -kohustise lepingupõhiste rahavoogude kindlaksmääramise alus viiteintressimäära reformi tulemusena muutub. Selles kontekstis tähendab mõiste „viiteintressimäära reform“ kogu turgu hõlmavat viiteintressimäära reformi, nagu on kirjeldatud IAS 39 paragrahvis 102B.

20S IFRS 9 muudatuste paragrahvide 5.4.6–5.4.9 rakendamise eesmärgil käsitatakse viiteid IFRS 9 paragrahvile B5.4.5 viidetena IAS 39 paragrahvile AG7. Viiteid IFRS 9 paragrahvidele 5.4.3 ja B5.4.6 käsitatakse viidetena IAS 39 paragrahvile AG8.

...

JÕUSTUMISKUUPÄEV JA ÜLEMINEK

...

50 2020. aasta augustis välja antud dokumendiga „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, millega muudeti IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, lisati paragrahvid 20R–20S ja paragrahv 51. Üksus rakendab neid muudatusi 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab neid muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu. Üksus rakendab neid muudatusi tagasiulatuvalt kooskõlas IAS 8-ga, v.a paragrahvis 51 sätestatud juhtudel.

51 Üksus ei pea muudatuste rakendamise kajastamiseks eelnevaid perioode korrigeerima. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida üksnes siis, kui see on võimalik ilma tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus ei korrigeeri eelnevaid perioode, kajastab üksus varasema bilansilise jääkmaksumuse ja nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldava aruandeaasta alguse seisu bilansilise jääkmaksumuse vahe jaotamata kasumi (või vajaduse korral omakapitali mõne muu komponendi) algsaldos selle aruandeaasta kohta, mille sisse jääb nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev.

IFRS 16 Rendiarvestus muudatused

Lisatakse paragrahvid 104–106 ning paragrahvid C1B ja C20C–C20D. Paragrahvi 104 ette lisatakse pealkiri ja paragrahvi C20C ette lisatakse alapealkiri.

VIITEINTRESSIMÄÄRA REFORMIST TULENEV AJUTINE ERAND

- 104 Rentnik rakendab paragrahve 105–106 kõigi rendilepingu muudatuste suhtes, mis muudavad viiteintressimäära reformi tulemusel tulevaste rendimaksete kindlaksmääramise alust (vt IFRS 9 paragrahvid 5.4.6 ja 5.4.8). Neid paragrahve rakendatakse üksnes selliste rendilepingu muudatuste suhtes. Selles kontekstis tähendab mõiste „viiteintressimäära reform“ kogu turgu hõlmavat viiteintressimäära reformi, nagu on kirjeldatud IFRS 9 paragrahvis 6.8.2.
- 105 Praktilise abinõuna rakendab rentnik paragrahvi 42, et arvestada viiteintressimäära reformi tõttu nõutavat rendilepingu muudatust. Seda praktilist abinõud rakendatakse üksnes selliste muudatuste suhtes. Rendilepingu muudatus on viiteintressimäära reformi tõttu nõutav üksnes siis, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:
- muudatus on vajalik viiteintressimäära reformi otsesel tagajärjel ning
 - uus rendimaksete kindlaksmääramise alus on majanduslikult samaväärne eelmise alusega (st muudatusele vahetult eelnenud alus).
- 106 Kui lisaks viiteintressimäära reformist tulenevatele rendilepingu muudatustele muudetakse ka rendilepingut, rakendab rentnik käesoleva standardi kohaseid nõudeid kõigi samal ajal tehtud rendilepingu muudatuste suhtes, sealhulgas selliste muudatuste suhtes, mis tulenevad viiteintressimäära reformist.

...

JÕUSTUMISKUUPÄEV

...

- C1B 2020. aasta augustis välja antud dokumendiga „Viiteintressimäära reform – 2. etapp“, millega muudeti IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, lisati paragrahvid 104–106 ja C20C–C20D. Üksus rakendab neid muudatusi 1. jaanuaril 2021 või pärast seda algavate aruandeperioodide suhtes. Varasem rakendamine on lubatud. Kui üksus rakendab neid muudatusi varasema perioodi suhtes, avalikustab ta selle asjaolu.

ÜLEMINEK

...

Viiteintressimäära reform – 2. etapp

- C20C Üksus rakendab neid muudatusi tagasiulatuvalt kooskõlas IAS 8-ga, v.a paragrahvis C20D sätestatud juhtudel.
- C20D Üksus ei pea muudatuste rakendamise kajastamiseks eelnevaid perioode korrigeerima. Üksus võib varasemaid perioode korrigeerida üksnes siis, kui see on võimalik ilma tagantjärele tarkust kasutamata. Kui üksus ei korrigeeri eelnevaid perioode, kajastab üksus varasema bilansilise jääkmaksumuse ja nende muudatuste esmase rakendamise kuupäeva sisaldava aruandeaasta alguse seisuga bilansilise jääkmaksumuse vahe jaotamata kasumi (või vajaduse korral omakapitali mõne muu komponendi) algsaldos selle aruandeaasta kohta, mille sisse jääb nende muudatuste esmase rakendamise kuupäev.